

Glasiilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 25 din. ali 100 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.) za večkrat popust od 5% do 35%.

Kje je zadovoljnost?

Naš Prekmurec se vsikdar toži, liki bi se samo pri njem zgneznila nevolja. Pa je nevolja po celom sveti. Dragoča je na vse kraje. Ešče vu najbogateših državah je brezposelnost: delavci ne majo dela. Velke dače so tu pa tam. Na Madžarskom zdaj rešujejo grünt, od ednoga plüga (orala) plačajo, kakša je te že zemlja, po 26—72 kg. pšenice. Či stoj več zemlje ma, več plača od plüga. Ki ma 20 plügov, od vsakega plüga že 40—120 kg. pšenice ali telko penez more dati.

Pri nas cena živine gori ide. Že z Madžarskoga k nam švercajo. Tak se obrača svet. Ednok je tu kaj dragše, drugoč tam. Tak je bilo i tak bode vsikdar. Najboljšo je fticam, one se selijo. V jesen so priletele čarne kavke, spadno je na konci novembra velki sneg, kavke so minole, odletele so v krajine, kde je njihov zeleni stol ne vse zasipani s snegom. Mi se ne moremo od ednoga dneva do drugoga v drugi kraj spraviti: mi mamo dom.

Mamo svoj slovenski dom, gradimo si novo slovensko domovino. Ka se mešamo po vsaj sili med druge narode? Ali je pa tühinski krüh bolje slatek, kak domači? Tühinska družba je bolje vesela, kak pa doma vu okrog i dece i žene? Obsojamo tisto mater, štera zvünešnoj hčeri bolje pomaga, kak domačoj, obsojamo tistoga očo, šteri raj sedi pri sosedovoj hiši, kak pa pri svojoj deci. Tak moramo obsoditi slovence, ki se po vsaj sili pšejo med druge narode. Zdaj Vas k sebi vabijo, pa ste njim bili ešče ne davno: Büdös tót, Windischer Hund.

Mi ne odürjavamo ni ednoga naroda, že vu Sv. Pismi je zapisano, da vsi narodi hvalijo i dičijo Boga. Mi mir ščemo meti s vsakim človekom i vsakim narodom. Mir ščemo meti, deliti ščemo, da pa kak, da nas na veke motijo. I što nas moti? Sami se motimo, da vsaki babji guč posluhšamo.

Babji guč i hujskači to je naša sramota. Sto pa sto let smo se borili proti comprnicam i šatringam. Babji guč je ostao. Proti njemi bodemo se tudi sto let borili? Hujskač to je čüdna stvar. Penez je, kak pljev. Kde je vzeme? Zadosta je, či ti povem, da od jugoslovanske oblasti ma dovoljenje na Madžarsko hoditi. Vu krčmi celo noč pije s orožnikom tečas, da njemi sin na Madžarsko odskoči pred vojnov službov. Granični predpisi za njega ne valajo, on slobodno v noči prek meje pride, nego ve ga te tudi pijejo s kakšim ruskim... skoro bi pravo generalom.

Ne je samo naš siromak človek kriv, krivo je vse. Oblast, kde so tvoji organi nadzorovanja?

Podpirajte Novine!

Bojirskoga naroda za slobodo

Cela Angleška se deli na tri deli: na pravo Angleško, Škotsko i Irsko. Do 16. stoletja so bili vsi trije deli katoličanski, po 1530 leta so pa Angleži i Škoti postali anglikanske vöre, samo Irci so do gnesden ostali zvesti katoličani.

Irci so jako podobni nam prekmurkim Slovencom. Samo v tom smo si ne vednaki, da so se Irci skozi skoro jezero let z največšim junaštvom borili za svojo narodno i vörsko slobodo, mi Prekmurci smo pa rajši vse ponižno potrpeli. Irci so se nikdar ne šteli vdati svojim odirašom Angležom, mi smo se pa ne vüpali proti postaviti, nego smo ponižno prenašali vdarce mažarske vlade skoz jezero let v v školi pri sodišči i ešče v cerkvi.

Do leta 1171 so bili Irci popolnoma slobodni, ne so bili nikomi podvrženi. Te je pa prišeo z močnov vojskov Angleški krao, Henrik II. i Irska je postala Angleška kolonija. Dokeč so tudi Angleži bili ešče katoličani, so precej lepo i milo ravnali z njimi. Ali v 16. stoletju (veki) je Henrik VIII. Angleški krao stopo s celov Angleškov i Škotskov iz katoliške Cerkve. Te se je začnola mantrniška doba za Irce. šteri so nikak ne šteli zapustiti svoje kat. Cerkve. Angleži so je zatiravali, gde so mogli, na jezere so jii vmorili, v voze metali, gde so od glada vmrli, na jezere jii obesili i jii mantrali z največšimi mukami. Vzeli so jim vso zemlo; tudi katoliški Cerkvi so odvzeli vse premoženje; Irci so postali sužnji (robij), ne so dobili več pravice, od 1600. leta je zginita irska sloboda.

Ali Irci so se ne odali. Uprli so se večkrat svojim tlačitelom, ali vse zabadav. Angleži so jii pobili, dosta jii obesili, pomorili, njüvo deco pa oddali kak robe na otok Jamaika. — Ar so Irci vidili, da z orožjom nemrejo nazaj dobiti svoje slobode, so ustanavljali skrivne družbe i tak delali za prostost. Ali Angleži so nato ešče bolj divje začnoli besneti, prepovedali so katoličansko službo božo, pregnali katoličanske dühovnike, katoličani so ne dobili nikše državne službe več i celo ženiti so se ne smeli po svoji volji. Irci so ne smeli meti dosta zemlje, cilo či je šteri Irec meo lepše kobile kak je je po drž. (angleškom) zakoni smeo meti so njemi brez vsega vzeli.

Kelko bolje so jii pa preganjali Angleži, tem bolje so se držali Irci. Na sveti se itak vse vrti, vse se obrača, vse mine. Eden narod je zdaj gospod par stolet, pa zgine i pride na njegovo mesto drugi. Tudi Angleži so videli, da tak nemre iti dugo. Drugi narodi: Amerikanci, Francozi so začnoli braniti manjše narode. Vsi narodi majo pravico do slobode. Tudi Irci so vüpali na lepšo bodočnost. Itak so se najšli med njimi takši, šteri so šteli na ednok pridobiti slobodo i zato so se uprli 1800. Ali Angleži so jii pa premagali i tak so Irci mogli viditi, da z orožjom nikam ne pridejo.

Zdaj so pa inači začnoli. Dobili so vučenoga moža, po imeni O' Conell, šteri je ustanovo „Katoliško Zvezo“. V tom društvi so začnoli z vsemi močmi delati za svoj narod vsi vučeni ljudje, edni na gospodarskom polji, drugi na političnom, tretji v verskom, četrti v izobraževalnom itd. S tem so dobili v prejšnjem veki, v devetnajstom stoletju dosta pravice za svoj narod, tak da so se Angleži bojali, da se ne bi Irci popolnoma oslobodili i so jii zato pa začnoli preganjati. Ali Irci so se ne vdali. Rajši so zapuščali svojo domovino i se selili v Ameriko. V 50. letih se jii je 4 milijonov odselilo v Ameriko. Tu so delali za sve brate v domovini, šteri so po dugij letaj žmetnij muk i trplenj komaj v našem veki, od 1900 naprej počasi pá vdablali nazaj svojo zemljo od gospodov i svoje verske i politične pravice od Angležov.

Med tov vojskov i po njoj so jii páli začnoli protestantje, tak zvani „čorni“ preganjati i jii moriti, ali Irci so se vojskovali po mestij, vulicaj i gde so vküp prišli. Ustanovili so skrivno republiko pod predsednikom Devalera. Tudi druge države, posebno Amerika, so zagovarjala Irce. Angleži so nazadnje vidili, da je tudi za nje boljše, či dajo Ircom pravice i so resan dali l. 1921. Ircom popuno slobodo. Irska je zdaj postala republika pod Angleškim kralom Jürjom.

Tak so se Irci skoz 700 let borili za slobodo i so jo nazadnje tudi po mnogij mukaj dosegnoli s svojim delom i vstrajnostjov.

Spomenica našega

g. poslanca, štero so meseca oktobra vložili v Beogradu na ministerski svet.

10.

16. Da se ne molestira prebivalstvo s terjavo davka na sajenje lanskega duhana, kakor priča poziv pod E). in da se prizna pravo bivšega monopola za Prekmurje, da sme namreč prebivalstvo za svojo rabo saditi duhan, plača pa od sadike eno krono. Pet sadik je pa gratis. Od lanske saditve pobrani davek naj se vrne plačnikom.

17. Ker v Gornjem Prekmurju duhana sploh ni dobiti, naj gre vojaštvo all orožništvo za njega dobavljenjem prebivalstvu na roko in naj se pod F). izražena prošnja usliši, ker je prosilec imel pravico, da si kupi duhan v inozemstvu ko ga doma ni mogel dobiti. Zato siromak — delavec ne zasluži, da se mu zapleni pšenica.

18. Pogodba o oddaji veleposestniškega imanja grofa Szaparija naj se takoj razveljavi, glavni krivci te korupcije pa naj se postavijo na zatožno klop. Prošnje Prekmurcev za službe pri agrarni reformi (šume in ruda) naj se hitro rešijo in naj se vsaj en Prekmurec postavi na vsakem sekvestriranem veleposestvu med glavne uradnike (sekvester) upravitelj. Naselitev v Dolnji Lendavi naj se še letos prične in dokler se ne odmeri zemlja domačim prosilcem, naj se ne da drugim. Prej se pa mora uradno po občinah naznaniti naseljevanje, da vsi zainteresirani krogi zvejo zanjo. Tisti del veleposestniške zemlje, ki mora po odredbah agrarne reforme pripasti veleposestniku, da ga obdeluje v lastni režiji, naj se takoj izmeri, ostalo pa naj se razdeli med prebivalstvo,

katero posebno v Dolenjem Prekmurju nujno potrebuje zemlje. Zbog pomanjkanja zemlje se jih je n. pr. samo iz Črensovske fare odselilo 800 v Ameriko, skupno je pa tam 25.000 Prekmurcev. Za izdelavo že mnoga leta slovelega prekmurskega sira, za preskrbo občinstva z mlekom v Soboti in Dolenji Lendavi pa naj se pusti nedotaknjen potreben kompleks veleposestniške zemlje.

19. Pritožbe zaradi poslovanja stanovanjske komisije naj se preiščejo in obstoječe krivice popravijo. Pod x) y) priloženi še dve pritožbi.

20. Prošnja prekmurskega učiteljstva pod A) naj se v polni meri upošteva.

Prošnja do naših dragih rojakov v Ameriki?

Sebeščanska fara si nameni spraviti nove zvoné; ár je pa ljudstvo te fare siromaško najbolje v denešnjem časi ino si za toga voló nemre samo spraviti, da bi si pa radi pomogli nas na to nagible srčna lúbezen, ki nas opomina na naše drage brate i sestre v Ameriki, do šterih se obračamo z največjim zavúpanjom, da nam priskočite na pomoč pri našem Bogi služecem nakaneinji! — Prosimo Vas iz globočine našega siromaškoga na Vas se zavúpajočega srca, darújte na boži áldov in nabirajte od vseh dobrih in za to naklonjenih src! Znano nam je, kak žmetno si slúžite túdi vi z znojom Vašega lica vaš krúh ali vendar pri Vas položeni mali dár za nesé pri nas vékšo šumo in se to Vam nede poznalo dosta, ár dosta dobrih dúš prinese túdi dosta dára. Z maloga zraste veliko. Že stari pregovor právi: kamen do kamna palača, zrno do zrno pogača. Túdi Vi zdignite srca in pravite: dolar do dolara pa se pomorejo doma do zvonov! — Pomislite dragi naši bratje in sestre on kraj morja, kak lepo in milo bodejo doneli zvonovje Bogi na diko nam pa vsejali z vsakim vdarcom prosečega glása v srce spomin na Vas, kak lastnike zvonov, ki majo nam in našemi rodi biti v več stoletni spomin! Za zvoné, štere si namenimo spraviti, bo trbelo veliko šumo, približno dvesto jezero koron. Ravno zato se na vas naslanjamo z tov prošnjov, ár bi Vaših eno jezero dolarov skoro pokrilo šumo Pomáčajte nam po mogočnosti lo kelko prevúpate, za vsakši najmenši dár Vam stotero najprísrčnejši „Bogplati“! Za to dobrohotnost Vašo se bomo spominoli v cerkvi z Vas v naši najprísrčnejših, in želečih molitvaj naj Vam Bog povrne jezero in više krat pri zdravji, sreči, slúži

in blagoslovi Vaše trüdel — Vúpamo, da se genejo Vaša srca iz smilenja do naše siromaške cerkvice, ki tak tužno i žmetno ali zavúpamo čaka na nove zvoné, da bo znova lejko dičila Boga z milim glasom zvonov in nete čakali drúge ali več prošnje, nego nam pomagata v najkrajšem časi! Peneze pošlite na vodstvo Sebeščanske fare v dolarskoj vrednosti! Zvonovje do delani v Ljubljani. — Če želete od toga kaj več zvediti pišite na ete antres! Keréc Franc Proséčkavés št. 16. Pošta Gornji Križevci, Prekmurje, Jugoslavija. Na vse pitanja se Vam radevole odgovori in popiše vse. Na té antres pošlite túdi vsakoga darúvalca ime in šumo, keliko je darúvao!

Glasi.

Slovenska Krajina.

Veržejski most. Naš g. poslanec so in tervenirali pri g. ministri za zgradbe, da se dovoli 2 mil. koron kredita za dovršitev mosta prek Móre i mostičov prek strúg. Če se nači ne bi mogo dobiti kredit, se pokrajinskoj upravi v Ljubljani teliko posodi v té namen. Te dug pa se zna da plača država.

Carina na zrnje. Kak vam je znano so naš g. poslanec v svojoj spomenici prosili i posebno túdi hodili g. ministrom financ i socialne politike da se odpústi carina na zrnje delavcov. Njihova prošnja je posluhñjena i penez 600.000 koron je iz Belgrada poslan v Ljubljano na delegacijo min. financ. Nekaj vendar dobijo nazaj naši delavci. Naš g. poslanec so se zahvalili g. ministrom za dobroto i oprosili i drúge stranke naj podpirajo njihov predlog ka se carina odpústi na zrnje delavcov i na pov pa drva les tistim, ki prek meje majo svoje njive i loge. Sam g. minister financ je obljúbo našemi g. poslanci, da bo podpirao te predlog v skupštini.

Žganje na tújih kotlaj. Na prošnjo naših domačih prebivalcov so se naš g. poslanec obrnoli na delegacijo ministrstva financ i opitali če je slobodno pri drúgój hiši žgati žganico i dobili so sledeči odgovor: Da če prosto kúhanje žganice iz lastnih pridelkov lastnoga pova) je dovoljeno na tújem posestvi (pri ljudskoj hiši) če so kotli vzdani. (B. III. 19/27. ex 1921). — Pri nas je tak vsepovsedí dovoljeno, ar so vsepovsedi takši kotli v navadi.

Gospodom županom! V našoj Slov. Krajini, posebno v gornjih krajeh je veliko siromaštvo i pomenjkanje. Podpisani sem že pred božičom oproso g. župane, da mi pošljejo seznam svojih sirot. Nešteri so to včinoli, vsi pa ne. Rad bi sproso nekšo podporo za naše sirote. Bio sem páli na ministerstvu i proso za njé. Je vúpanje, da dobim pomoč

za njé. Potrebno je pa da dobim do rok popis sirot. Zato prosim ešče ednok vse naše župane naj popiše prave, velike sirote, štere nemajo živeža, obleke ne kakše podpore i ne morejo delati, naj je spišejo vkúp; naj pridenejo k spisi túdi to, keliko vrednosti ma tista familija i keliko živeža ma ešče. To prosim najkesej do 25. februara. Belgrad, jugosl. klub broj 20. parlament Klekl Jožef nar. poslanik.

Prekmurskiva rekruta. Rodi Šandor s Kovačovec i Gjergjek Franc z Vidonec srčni „z Bogom“ velita svojim dragim domačim, starišom, sestram, rodbini, poznancom i celoj gradskoj fari. Veselo ideva v toj novoj slovenskoj domovini v vojaški stan. Voj nede dugi. Ostaneva verniva svojoj veri. Mislila va dostakrat na vas, Vi pa molite za nas.

Županom! Pazite! V živinskih listah (pašusah) na pitanje „kraj namembe“ je ne zadosta napisati mesta, kama se živinče žene, nego kda je senje vsikdar napišite to túdi tá „na sejem“ to je ka se na senje žene. Te liste najmre v roke dobi davčna oblast i če je ne zapisano ka je živinče na senje (sejm) bilo gnano, zna pod dačo vréti onoga, ki je živinče odao i zato gonó tá, ne pa na senje.

Sol pri Gradl. Z Goričkoga nam pišejo, ka so tam za grofa Nádašdija najšli gor od farofa v tistom ribnjeki, šteri je pa že zakopani, osoleno vodo. Te vode se je nekoč tak napió grofovski júnec, ka se je razpočo. Na klafter so kopali poleg ribnjeka i najšli solni kamen „vogrsko sou“ i túdi vogelje (štajnkul). A dale neso kopali, še ribnjek zakopali, ka država ne bi djala gor svoje roké — Dobro bi bilo to bole natenkomá pozvediti.

Senje v Radgoni so prosili naš g. poslanec te, kda so kraljevski namestnik g. Hribar v našoj Slovenskoj Krajini hodili. Za odgovor so dobili pod št. 11.707 ka v to vlada v Belgradi ne bo privolila, ar se našim ljudem da zadosta prilike, ka lejko svojo živino odajo. (Drúgoga odgovora smo ne čakali, ka so v Ljubljani proti radgonskomi senji, je samo obsebi razumljivo, ar če bi se naša živina tam zodala bi ljubljansko društvo „Impeks“ melo slab kšeft i mnogim velikim gospodom bi malo prišlo v žep. Z odgovora pa ešče nekaj drúgo túdi vidimo, najmre to, ka si je ljubljanska pokrajinska uprava niti teliko trüda ne vzela, ka bi bar poskusila to do voljenje prositi. Vr.

Aldov šatringe.

III.

Na poli ga pobila toča, posebno njemi je vkúpvdarila tikvi, doma so njemi pa deca vužgala kučo. Pogorenc je bio. Nana njemi je voči vrgla, ka jo je znoro, ár so to znali po celoj fari, ka njoj je on ovado. G. plivanoš so najmre držali navuk od prve bože zapovedi i razložili, ka je šatringa greh proti prvój božój zapovedi na koj jo je on napelo i ka je velki greh na mešo ne paziti, nego tikvino semen grožati v žepi, kak je to ona včinila. Ona za greh totí ne mára, a slepári pa nikaj ne da i ga zтира z hiže pa ešče za njim kriči vse bodikajske reči.

Pútar je meo slabo dúšnovest. Dosta graje se je zgrabilo na njo. Tolvajski gazda je túdi bio, ar je od decé jemao prek belice pa kúre, ka je ta kradnola starišam ka bi prišla k penezam za pohajanje kréme. V nogo nedužnosti je zgúbljeno po toj tolvaskoj podpóri, ka od svaje i pijanstva niti ne gučimo. V cerkev té človek ne hodo, zvün kakšo šatringo delat. Vúpanja v Boga ne je meo. Zato se je v svojoj nevoli strašno razsrdo na Nano, gda ga je stírala z svoje hiže.

Čakaj, babja škrtla, osvetim ti že jaz, si je zgučavao sam proti sebi. I kovao je naklepe, kak bi babi plačao te dug. Bela zima je bila, že po Kataleninom je zapadno na meter globoko vse sneg. Približavao se je sveti večer. Nana je mela pun majžar tikvinoga semena páli. Šta je pomali v cerkev i molila svojo „molitev;“ „kuste

tikvi, kuste tikvi“. Domo je bežala, ka nišče pred njo ne pride. Ona šče največ tikvi meti i najdebelejše. Vsi so daleč za njov ostali, ar je po prečiščavanji takí šla z cerkve i ne je čakala na konec meše. Mimo pokopališča ali kak tam pravijo, mimo brütifa je mogla iti ali ka je to, ozdaleč se nikaj sveti?! Je to na brütivi... a znan kar je v vesí pa na vidim dobro... si misli. Pa kem bliži k brütivi, tem bole se vidi svetlost. Ka bi moglo to biti?! Kak vsaka práznoverna ženska, štera na šatringe več da kak na bože zapovedi, je bila jako strašljiva. Groza jo obhaja, kak se približava pokopališči... Nekaj muvi... škriplje... z lancem rogače... i sveti se mrtveča glava... zdaj zerjove i skoči na njo.....

Spadnola je tá od stráha, srčna kap jo zadela, bila je mrtva. Gda se je ta vtégnola, je sveča vgasnola v mrtvečój glavi i nekaj čarnoga je bežalo z cintora gor po poli.... Ljudjé gda so šli z cerkvi so se v njo poteknoli... Smilívanja so malo meli do njé, veliko niti mož ne geno za njo. Skoposti pač ne premaga niti ljúbezen.

Na sveti den so najšli na brütifi edno tikve; — falila je z njéne kleti — štera je mela podobo mrtveče glave i je bila z svečov pokvapljena... z cintora so sledovje po snegi pelali gor proti Goričkomi. Pútaru so prijeli i prignali na sod. En čas je tajio, ka je on zosagao Nano na brütifi i ka jo je od njegovoga ságanja božilak vdaro, sledkar pa vse priznao. Dobo je voze pet let.

Ferka nazadnje li strsnola ženina tragična smrt. K ponočkam je hodo rad i sirtam razdelo vso ženino vrednost, naj se njoj smilúje dober Bog za šatringo. Tikvam je gnojio i vse šatringe opústo. Meo je blagoslov pivosod posebno v zakoni, za ženo si je vzeo siromaško slúžečko deklo. Petero dece mata, z šterimi leto za letom v blaženstvu i miri božem svetita sveto, blaženo noč. (Ravenski).

Vandriček, vandriček moj...

Narodna.

Vandriček, vandriček moj,
Ka va pa jela nocoj?
Malo šalatice,
Pa Svinske kolbasice
Meni zaročena Spevaj z menoj'

Vandriček, vandriček moj,
Ge va pa spala nocoj?
Ti gor na parmici,
Jaz v hiži na slamici.
Meni zaročena Spevaj z menoj'

Vandriček, vandriček moj,
Kama pa šla va nocoj?
Ta gor na Štajarsko,
Či gli na Mažarsko.
Meni zaročena Spevaj z menoj'

Proda se en krasno lepoga glasa 7 registrovni harmonim i en glasovir. Natančnejše se svedi v kavarni pri kroni v M. Soboti.

Beltinci. Na gostüvanji pri Šaruga Matjaši v Beltincih se je nabralo za Marijin list 130 K. podpore i tudi ešče posebi telko, da se plačajo Novine dvema sirmakoma. Bog plati vsem, ki so kaj darüvali. Posnemanja vreden zgled! To se lahko zgodi na drugi gostüvanjaj tudi.

Veržoj. Marijanišče. Zavodovi predstojniki z gojenci vred se srčno zahvalijo vsem dobrotnikom z beltinske, bogojanske, sobočke, tišinske in radgonske fare, ki so to jesen darüvali zrnje ali kaj drugoga za vzgajanje siromaških dečkov v zavodi. Posebna zahvala ide onim, ki so se tak ponižali, ka so šli od hiže do hiže in pobirali. Bog plati vsem stokrat! Tu pa ešče to pripomnimo, ka je nikša ženska iz Dokležovja doma, kak je pravila či je ne lagala, po törjanskoj fari nabirala zrnje pa bilice pa vse drugo za Marijanišče v Veržeji. Što je bila in odkod, mi od toga nikaj ne vemo. Mi smo nikoga ne poslali. Da se kaj takšega več ne pripeti, naj vsakši prosí od tistoga, ki kaj pobira, napisano dovoljenje in pečat gori.

Gederovci, Sodišinci: „Povodom moje preselitve iz prelepe slovenske prekmurske krajine v drugo krajino, nej bilo meni mogočno od vsakoga poznanoga poslavljati. Zato se poslovim od Vas tem potem in Vam kličem: Bog Vas živi i Bog Vas naj obvarje še duže leta i pa ednok do videnja v nebi.“ Lovšin Davorin.

Poljski delavci v Prekmurju. V prihodnjem sprotoletji t. j. od 20. marca naprej se bo posredovalo več kak 300—400 poljskih delavcov na poljsko delo v Nemčijo; vse delavce zato naprej opominamo, da se ne pogajajo inam na delo in bi si stēm napravili lanski primerno škodo za voto uvažanja silja domo, ki ste si ga zaslužili! Da se vam to iznova ne zgodi, Vam priporočamo, da ponücate zgoraj povedano priložnost i se zglasite pri „Državni Borzi Dela“ Podružnica za Prekmurje v M. Soboti, štera Vam da potrebna navodila i vzroči pogodbe (kontrakte) itd. Priglasiti se je do 15. marcíuša v t. l.

Iz Dolnje Lendave: V davčnom uradi v Lendavi sedi dičen gospod „Jurak“, ki rešuje že 2 leti po gostilnah i vinskih goricah narodnost i pokončüje vse ka je madžarsko, zlasti pa madžarsko vino. Če pride te gospod v vlažnem stani iz vinskih goric v gostilniško družbo i vsakoga nahru li, ne čüda, da se ga celo njegovi uradniški kolegi ogiblejo. Da bi si pridobó ugled, ki ga še nikdar ne meo, kriči v najbolje nabitom stanji, da je državni uradnik. Što ne trobi v njegov rog, zgübi milost v njegovih očeh, i psüje ga kot madžarona. Če pride te gospod državni uradnik v javni lokal, skoro dosledno v poznih večernih vürah, prav dobro skrbi za zabavo Slovencom i Madžarom i popolnoma nadomestüje cirkus Zava to. Neščemo omenjati dosta zanimivih zgodb iz njegovoga dozđajšnjega pijančevanja. Samo ga opominati ščemo na ono plüsko, štera njemi je priletela dne. 2 febr. v hoteli Krona od strani nikšega uradnika, šteri si ne znao inači pomagati pred njegovo vsiljivostjov. Veliko srditost küha gosp. Jurak proti madžarom, to pa ga nikaj ne ovira, da jih v pijanom stanji nadlegüje za 1 liter sladkoga vinca da se zbije po prsah, da je državni uradnik, se njegova prošnja tudi spuni. Da, tak drzen je te državni uradnik, da vüpa celo v hotelsko spalno sobo zasledüvati peršono, od štere vüpa, da bo dobo kaj mokrote. Nam bode za tem gospodom celo dugi čas, ar so v Lendavi ovachi cilo redke zabavne prireditve, zato ga priporočamo,

da on še nadalje tü ostane. Ka porečo na to madžari i madžaroni — to nam je vse jedno — če je le tudi gospodom v Ljubljani vse jedno i če je to v korist ugleda tukajšnjega slovenskoga uradništva.

Iz zanesljivoga vira smo zvedili z M. Sobote, da je neutemeljna bila trditev, štero smo poročali v pred zadnji številki naših „Novin“, da so se liberalni gospodje okr. glavarstva zbili v uradi, ne se godilo to v uradi, nego v ništernoj kavarni. Na okr. glavarstvu kraljüje med uradniki največša disciplina i kolegialnost i da se ešče do dnes ne pripeto med njimi nikši incident i se tudi ne bo, dokeč ostanejo na glavarstvu danešnji gospodje, pa g. okr. glavar Dr. Lipovšek, šteri ma velki ugled pri uradništvu, temveč si je pridobó tudi velki ugled i zavüpanje med vsemi Prekmurci.

M. Sobota. Prošnje i pritožbe bode sprejemao po občnom zbori g. minister Kukovec. Tak je farbao „Prekm. Glasnik“ v njegovoj zadnji številki prekm. ljudstvo, da bi samo se v kem večšoj številki zbralo na shodi i poslušalo ministrov guč. Na mesto ministrovoga govora so pa sobočanci že v Soboto odvečara ob 4 vüri lahko čteli na plakati pribiti na Dobrajovoj hiši: za voljo slaboga vremena, za voljo poprave mostov prek Müre i zavoljo velikoga snega on stran Müre, minister ne more priti v M. Soboto. Lep izgovor! Samoobsebi se razmi, da ne bio to pravi vzrok. Nego velka bojazen, da bi prišli na shod samo liberalci, šteri je zdaj v M. Soboti samo tri: neki odvetnik, neki notariuš i nikši trgovec. Bojazen od blamaže — to je bio pravi sneg i pravi ovir, da g. minister ne prišo v M. Soboto.

Ustanovitev šolskoga odbora za Prekmurje. V zmyslu raspisa višjega šolskega sveta v Ljubljani so se izvršile volitve oziroma imenovali so se člani v šolski odbor v Prekmurju. Člani so gg.: Ivan Baša, župnik v Bogojini; Josip Sakovič, župnik v Turnišču; Adam Luthar, pastor v Pucincih; Karl Berke, posestnik v Šalovcih; Jožef Kühar, posestnik v Tešanovcih; Martin Bobovec, posestnik v Lipovcih; Jožef Kolenko, posestnik v D. Bistrici; Jožef Kühar, posestnik v Gradšču.

Država.

Belgrad. V parlamentu se držijo seje. Naša stranka je proti vladinjoj izjavi govorila i glasüvala. V govoraj povdarjala velike krivice, štere se delajo našim ljudem. V imeni naše stranke so gučali g. dr. Deželich, Gostinčar i Šušnik. Sladnjega govor, ki je zahtevao nesamo za Slovenijo nego še za Makedonijo autonomijo, je izazvao med srbskimi strankami veliko razburjenost. — Pa govor je bio jako lepi i stváren. — Zadüšnica za pokojnim sv. Očom rimskim papom se je vršila 28. jan. Cerkev je bila cela prevlečena v čarno. Sv. mešo so slüžili zagrebečki nadbiskup dr. Bauer i nazoči so bili pri njej Njeg. Vel. Kralj Aleksander I. i zastopniki vseh oblastev i poslanstev. — 28. jan. je bio guč v parlamentu od pogodbe, štera bi se začasno sklenila med našov državov i Austrijov gledoč na trštvo. Gučalo se je tudi za naše kraje da bi se že ednok odprla železnica med Ljutomerom i Spielfeldom. Minister Spaho je obljübo da bo gledao pri pogodbi da olejšave prido za naše kraje. Govorila sta dr. Hohnjec i Škulj od naše strani. Oprošena po n. g. poslanci sta omenila posebno dr. Hohnjec kakše težave majo naši ljudje, da včasi 80 km. daleč morejo hoditi ali živino goniti do postaje D. Lendave. Ar v toj začasnoj pogodbi ne guča od olejšavanj pri naših mejaj, je naša stranka proti pogodbi glasüvala. Se zna, da ar smo v menjšimi, pogodba vala, ar so jo vladnejstranke, štere so v v e č i n i zglasale. Samostojni so tudi glasüvali za to nam, škodljivo pogodbo i ni en ne se z ednov rečjov zglaslo, da bi naše kraje kaj zagovarjao. — Njeg. V. kralj je sprejeo v posebnoj audijenci štiri kotrige odbora za zidanje kat. cerkve v Belgradu pod vodstvom mons. pleb. Vagnera, ki so se njemi zahvali za 5000 Din. dar na kat. cerkev. Njeg. V. kralj je obljübo, da bo pomagao katoličancom v Belgradu, naj se samo z vüpanjom do njega obrnejo. Med razgovarjanjom so vse kotrige deputacije sedele kre kralja i

vsem je dao kralj roko. Odbor je bio kratke pol vüre pri kralji. Razgovor je bio prisrčen i domači ednok celo dobo šaljivo stran. Kralj je pitao ednoga z med nazočih članov Limesta, kaj je. Odgovoro je, da je limar (klepar, špenglar) i dela spenglarsko delo na kraljevskom grad, da se kralj kemprle more odseliti na grad z svojov kraljevskov tovarišicov. Se zna, da se je kralj prisrčno zasmejao toj odkrito srčnoj izjavi. — V odbori za financí so naš g. poslanec predlagali, naj se sprejme zahteva financijske straže i naj se graničarom vzeme finančna slüžba i zroči páli financom. Stēm bi država okoli 70 milijonov dinarov menje potrošov mela. Na predlog carinarnice, da bi se tiste reči žežgale, štere se ne morejo po pravoj ceni odati na licitaciji, so stavili naš g. poslanec proti predlog, naj se te reči rajši razdelijo med sirote i druge dobre namene. V dobi največšega socialnoga pitanja se ne more gučati od vničenja potrebnih reči. Predlog se je vsem dopadno. — Ponüja se nam sneg. — Beogradski mrz nas mučio dozđaj brez snega. Vreme je mlačnejše postalo ne pa politika.

To je podpora. Ne bojte se, neje našim novinam dana! Pristaši našo kršćanske stranke so v sirmaskoj Bosni k Božiči nabrali 47 jezero 332 K 67 fil. i so to kak božični dar naklonili, v podporo svojim kršćanskim novinam: „Hrvatske Pučke Novine“. Ti ljudje znajo ka so vredne kršćanske novine.

Kralov dar. Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander prvi je na Belgradsko katoličansko cerkev darüvao 5000 Dinarov; mesto Belgrad je pa dalo v te namen 1000 D.

„Murska Straža“. Naš bratski list pohvalno piše od naših povekušanih, „Novin“ i izražá želo, dabi vzajemno, to je složno žnjov se borile za naše kršćanske i narodne cile. Mi smo ravno toga mišljenja. Naš bratski list, šteri se bori za dobre stvari, a ma kak mi težkoče pri vüdavanji, da se te kak mogoče odstranijo, vsem našim domačinom priporočamo, ki so ga mogoči naročiti. Sküпно delo i borba nam pa naj stoji v tom, da ohranimo ne samo celo: Slovenijo, nego tudi „Slovensko Krajino“ i oboje kršćansko.

Svet.

Kelko vode spadne vsakše leto na zemljo Zračunali so, ka spadne sakše leto na zemljo 465.000 km³. vode. (Eden km³—kubični kilometer bi bila posoda, štera bi mela za dno eden kvadratkilometer in bi bila visika eden kilometer.) Če bi ta voda vednako pokrivala celo zemljo, bi stala 91 cm globoko; to je niti eden celi meter ne.

Kelko ljudi guči razne jezike. L. 1900 je gučalo angleški 100 milijonov, nemški 70 milijonov, rusoski 67 milijonov, francuski 41 milijonov, španski 40 milijonov, italijanski 30 milijonov, portugalski 13 milijonov ljudi. Trojno, jugoslovensko narečje guči zdaj okoli 12 milijonov Jugoslovenov.

Velke živali (stvari). V starih časih so živele nenavadno velke živali, štere so pa sčāsoma prejšle. Pred nekaj leti so našli v Americi okamenele čimte takše živali. Vučenjaki so té čonte v nevjorškom muzeumi vküp sestavili in zračunali, ka je bila žival duga 22 m. i visika 1/2 metrov. Žmetna je morala biti 500—600 centov.

Nekaj od človeka. Človek, ki je star 50 let i je živo tak po srednje, je prespao v 50 letih 6.212 dni to je 17 let. Potrošo je 8500 kg krüha, 6000 kg. mesa, 1600 kg. belic, sada i zelenja i spio je pa 3500 hektolitrov bodisi vode, vina ali pive...

V Chikagi v jednoj velkoj živinskoj klavnici zakolejo v jednoj vüri 800 svinj i 300 jüncov pa je v tistoj jednoj vüri scela razpravijo i pripravijo za odajo i kühnjo.

Sköz kelko mašinov morajo iti nešterne reči. Šivatja igla ide sköz 72—92 mašinov prle kak je gotova, škatljica s spicami sköz 16 mašinov, citre sköz 53 mašinov.

Slovesnost neznanoga vojaka so obhajali v Rimi proti konci preminočega leta. To je božo slüžbo so opravljali i druge slovesnosti na čast i za düšni pokoj tistim vojakom, šterih imena so ne mogli zvediti, zato so se vršile te slovesnosti pod imenom „neznanoga vojaka“. Neka mati v Turini je zgübila dva sina v boji, za šteriva nekaj ne znala. Odala je vso vrednost doma i šla v Rim k neznanoga vojaka trügi v cerkev. Mislila, ka je njeni sin tudi notri. Celo noč je tam pri trügi molila i drugi den so jo najšli mrtvo pri njej.

Novi papa so izvoljeni. Dne 6. februarja ob 13. vüri se je zdigno beli oblak dima na Sikstinskoj kapeli i to je pomenilo, da so novi papa odebrani i naime milanski nadpüšpek kardinal Ahilej Ratti, šteri so si zbrali ime Pij XI.

Domača i svetovna politika.

Jugoslavija. Delo naše stranke. Naša stranka se najbolje briga za siromaka človeka, v šterom koli stani je. V zakonodajnom odbori je predlagala, da se vrstvi nesme nesorazmerno (to je nerédno) podigavati cena i ka se v tistih krajih, gde ne zadosta pova, mora državna prodajalnice gorpostaviti (bauta), v šteroj ljudstvo falej dobi živež kupiti. Oba predloga sta sprejeta. Gledoč na zavarovanje (sekulácijo) proti toči pa zahteva naša stranka, naj bo zapovedana ta sekulacija i naj jo vsi pomagajo plačivati nesamo kmet, ar kmet tudi plačuje na gledališča (teater), visoke šole itd. dačo pa teh nikdar ne rábi (nūca). Ne je pa mogo predreti naš predlog, ka bi tistim bogatim trgovcom, šteri so zavolo navijanja cen kaštigani i ne ešče sterjani, ne bi bila odpuščena kaštiga. Liberalci so zagovorili svoje milijonare. Naš siromak je plačao globo (štrof) če je jajce par krajcarov dragše tržo, bogatoga verižnika pa ne iztérjajo.

Orel.

Orlovska pisma.

Kak zastopniki prekmurskih Orlov pri Orlovskoj podzvezi v Ljubljani ml prekmurski Orli pišejo razna pisma, bodisi ka me kaj prosijo za svoje društvo, bodisi ka poročajo kak je kaj v njihovom društvenom življenji. Da bi naše krščanske prekmurske starše pa dečke podrobno seznanili s tem prepotrebim društvom, priobčimo nešterna takša pisma.

„Bogojina, 29. okt. 1921. — Brat! Naš orlovski odsek stoji jako dobro. Malo nas je eli ne smo samo kak zapisani za Orle, liki spunjavlemo dužnosti, ki se jih mora držati Orel. Edno nam menka: prostora nemamo za kakše predstave, po zimi pa za telovadbo. Dozdaj smo kaj takšega

imeli v šoli. zdaj so pa zabranjeni vsi šolski prostori. Pa to bomo pomali tudi rešili. Damo si zgraditi edno barako, ki nam bo služila za „Orlovski dom“. V té namen smo pobirali dobrovoljne dare po našoj fari. Dobili smo 3.181 korono. Gospod župnik nam idejo jako na roko. Preskrbeli so nam prostor za dom na zemlišči blizu cerkve. Da pride spomlad, začnemo z delom. Imamo vūpanje ka bo šlo — če nam bo Bog pomagao.

Žmetno ide delo naprej. Zroki so v tom, ar pri nas ne bilo prle nikdar kaj takšega (kakšega društva). Zdaj, da smo začnoli nastopati, igre predstavljati, so ljudje nekam čudno gledali. Celo komedijaše so nam gučali. Dostokrat je trbelo kakši špot prestati. Celo od drugih dečkov smo bili vkraj zapreti. Odkraja smo skoro nindri ne meli poštenja. Tudi med kotrigami pri odseki pride včasi navzkriž, eli tožje pri nas dobro, da če je prepir, ka ga pri sestanki zvečer dokraja priženemo in neidemo prle narazno, dokeč smo ne vsi pomirjeni. Nazadnje si podamo roke in se z bratskim pozdravom „Bog živi“ razidemo.

Zdaj je že ljudstvo spoznalo pri nas, ka so Orli ne komedijaši, liki ka je to edno pošteno društvo, štero je déndenešji neobhodno potrebno in nam idejo na roko kde koli smo potrebni pomoči.“

Pošta.

Kardoš. M. Sobota. Ar ste nepretrgano samo 24 let bili v državnoj službi, odtih dobite pokojnine 1047 D 20 p na leto i draginjske doklade. Vaša služba pri vojski i občini M. Sobota bi se samo milostnim potom štela, da bi dobili od nje penzijo. Zato bi mogli ešče edno prošnje posebi vložiti i v njej potrditi uradno vašo to dvojjo službo. Prošnjo vložite ka kak prle, smete jo pa tudi na parlament v Belgrad

na „odbor za molbe i zalbe“. Rengeo Kata. M. Sobota. Prošnjo smo vložili za vas i oprosili hitro rešitev vaše zadeve. Franc Jonaš. Predanovci 53. Smo prosili. A zakaj ste se ne prle glasili, zakaj ravno zadnjo minuto? S. M. Selišče. Zravnali smo v tiskarni kak ste želeli. Če ne bi bilo prav pali, le naznanite nam. Š. S. Malanedelja. Na lani i na latos je vsa naročnina i podpora plačana. F. F. Sv. Bedenek. Naš nasvet je to, da bi malo počakali. V zakonodajnom odbori se naime nameni sprejeti, da bi se en zvon smeo brez carine uvoziti. Dokeč se to ne sprejme v odbori, se ne sme brez carine spraviti. Bakan A. Gradišče. Fali ešče svedočanstvo keliko dače plačajo oča. To da davčna oblast. To dopošljite. Ali teško se kaj dosegne, ar je l. 1900 rojen. Pa poskusite. Horvat Karol Gradišče 4. Vi ravno to včinite. B. I. Grad. Marela ne je vaša. I. M. Renkovi. Po odredbi 204. od 16 sept. 1920. se plača renda za njive osemkrat teliko, kak je katasterski dohodek tiste táble. Katasterski dohodek najdete zapisan v grūntnicah. Če je zemlja jako dobra i veleposestnik zahteva, sme se 100% podignoti arenda, to je šestnajsetkrat bi se vzeo katasterski dohodek. Cvetko Anton Bakovci. Či ste državni pismoša bili, Vam ide pokojnina. To Vam posvedoči poštni urad. Či ste pa samo občinski pismoša bili, Vam nede pokojnina.

Debelo živino, teleta i svinje, živa in zaklana, sirovo maslo (Butter) vsako množino kúpūje in najbolje plačuje
GOSPODARSKA ZVEZA
v Ljubljani.

Pošljite ponūdbe! 5-2

Trūge (škrinje) za mrtve v vsakoj velikosti i vse mrtveče potreboče kúpūte najfalej pri
Albin Sagadin
v Beltincih.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica . 48 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 168 K
24 „ „ 8 „ „ . . . 280 K
36 „ „ 12 „ „ . . . 394 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 5 Kr. in Kr. 750; Elsa mentolni klinčič 12 Kr.; Elsa posipalni prašek 11 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 85 Kr.; Elsa voda za usta 36 Kr.; Elsa kolonska voda 41 Kr.; Elsa šumskimiris 41 Kr.; Glycerin 6 in 30 Kr.; Lysol, Lysoform 30 Kr.; Kineski čaj 3 Kr.; Elsa mrčešni prašek 15 Kr.; Strup za podgane in miši po 8 i 12 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA 40-2. donja Hrovaško. Centrala 146.

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellera:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najboljše biago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 Kr.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kron.

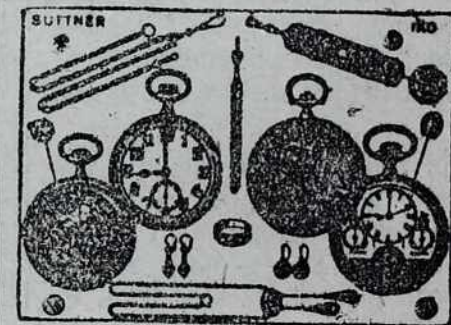
„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepki kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. RAZNO: Lilijno mleko 15 Kr.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v veliki originalnih škatuljah 30 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 Kr.; puder za gospe v vrečica 5 Kr.; zobni prašek v škatlija 7 Kr.; v vrečica 5 Kr.; Sachet diševa za perilo 8 Kr.; Schampoon za lasi 5 Kr.; rumenilo 12 listkov 24 Kr.; najfinejši parfem po 40 in 50 Kr.; Močna voda za lase 58 Kr. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebaj račun.

EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA 40-7. donja Hrovaško. Centrala 146.

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si

preskrbite uro iz znane urarske tvrtke SUTTNER. Prihranite si popraviljanja in jezo. NAJ-FINEJŠE URE iz nikla, srebra, tula in zlata i t. d.

NAROČNE URE. Bogata izbirká verižič, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra svake vrste

Zahtevajte cenik s slikami od:

tvorniške tvrtke H. SUTTNER, Ljubljana št. 945. 20-4.

Kúpim vsefelé kože i te tudi vmem v delo, kak se najfineje i hitreje izdelajo v fabriki I. Sinigoj v Ljutomeri.

Kože (leder) podplate i vse sušterske potrebščine kak tudi čisto garantirano tikveno olje kúpūte vsakši den po najnižjih cenah pri

Albin Sagadin
trgovina z kožami
v Beltinci.

Pozor mlinarje! K odaji je en mlin na Ščavnici, ima 3 kamle, dela se na njem tudi oli iz vsakevrste semenja, mesi se z mašinom. Mlin je spovani l. 1899., oddaljeni od železnice samo eno vūro, k mlini pripada tudi 2 plūga njive. Več povej posestnica TRSTENJAK Marija pri Sv. Jūrji ob Ščavnici.

KORANIT

asbestni škriljevec, najboljše sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. Tovarna v KARLOVCU (Horvatska) glavno zastopstvo za Slovenijo

FRAN HOČEVAR, MOSTE p. ŽIROVNICA, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežu, toči, snegu, požara in viharju, zahtevajte oferte.